

ÚSTREDNÁ KNIŽNICA SAV

INFORMAČNÝ BULLETIN
ÚK SAV

XXXVI

č. 1

Bratislava 2007

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

RECEIVED
MAY 15 1964

1964

OBSAH

Informačný bulletin ÚK SAV 35-ročný	5
Knižnično-informačná sieť v roku 2006	7
Ako ďalej so službami MVS?	18
Predstavujeme Knižnicu Astronomického ústavu SAV	19
Nová knižnica v KIS SAV	23
Prichádzame k vám s novinkami	24
Spracovanie periodík v systéme Virtua	29
Oznam	34

1874

1. The first part of the report is devoted to a general
description of the country and its resources.
2. The second part contains a detailed account of the
mineral resources of the country, and the
methods of their extraction and utilization.
3. The third part is devoted to a description of the
agriculture and stock raising of the country,
and the methods of their improvement.
4. The fourth part contains a description of the
commerce and industry of the country, and
the methods of their development.
5. The fifth part is devoted to a description of the
education and public institutions of the country,
and the methods of their improvement.

INFORMAČNÝ BULLETIN ÚK SAV 35-ROČNÝ

*Zrejme ste si ani nevšimli, že periodikum knižnično-informačnej siete SAV **Informačný bulletin ÚK SAV** vkročil tohto roku do ďalšej päťročnice. Uplynulých päť rokov doslova preletelo odvtedy, čo sme si na stránkach bulletinu pripomenuli jeho tri desaťročia. Dnes je bulletin teda znovu o niečo starší....*

Nechcem sa teraz venovať rozboru jeho obsahu, úvahám o užitočnosti, či jeho „bielym“ miestam, ba ani úvahám, či ho treba, keď takmer všetko je na webe, alebo ako obstojí v porovnaní s podobnými časopismi v iných sieťach knižníc. Chcem však poukázať na jav, ktorý ma pri tvorbe bulletinu znepokojuje a načrtnúť naň aj trochu iný pohľad.

Najskôr však pripomeniem, že pred rokmi som bulletinu úprimne želala veľa dobrých prispievateľov, lebo som mala pocit, že tých, čo majú o čom hovoriť a chcú to povedať, stále nie je dost. Hoci v niečom sme sa (po obsahovej stránke) pohli vpred – prezentácie knižníc ústavov – situácia sa po rokoch v podstate nezmenila. Možno sa spýtate, prečo tá nespokojnosť? Veď bulletin vychádza a to je predsa podstatné. Iste, je to pravda, ale iba čiastočná. V skutočnosti to už také jednoznačné nie je. Cítiť, že čosi chýba, veď úzky okruh prispievateľov nemôže zachytiť celú škálu aktuálnej problematiky, ktorá sa týka, resp. by sa mala týkať knižníc v SAV, vrátane ÚK SAV. Tento nepriaznivý stav, ktorý pred viacerými rokmi vznikol, sa nepodarilo prelomiť, čo dokumentujú konkrétne čísla bulletinu.

Tém aj otvorených otázok v dnešnom knihovníckom, informačnom, elektronickom a digitalizovanom svete je neúrekom, ale kdesi sa vytratila snaha pracovníkov – knižnice i siete – poukázať na problémy,

vecne a zrozumiteľne sa podeliť so skúsenosťami, námetmi, sformulovať vlastný názor, pohľad na určitú skutočnosť, či jednoducho prakticky poradiť. Hovorí sa, že kameňom úrazu je – vymyslieť dobrú tému. Z vlastnej skúsenosti viem, že aj keď tému vymyslím, nakoniec niet toho, kto by ju „spracoval“. Pre zaujímavosť uvediem niekoľko tradičných odpovedí, v ktorých sa iste mnohi poznajú: „nemám čas... neprichádza do úvahy, od toho je vedúci, riaditeľ... neviem písať... nikdy som to nerobil... šibeničný termín... nepotrebujem sa predvádzať... škoda času, aj tak to nik nečíta... nechcem mať nepriateľov... aj tak sa nič nezmení....“.

To je len zlomok dôvodov, prečo sa knihovníci – samozrejme nielen oni – vyhýbajú písaniu. A v podstate by stačilo tak málo – len aspoň trochu chcieť, mať určitý pocit zodpovednosti voči sebe i druhým. Kamsi do nenávratna sa stratila hrdosť, že niečo viem, napíšem, poradím, pomôžem. Podvedomá obrana typu „to nie je môj bulletin, je tvoj, ich...“ je zásadný omyl. Informačný bulletin ÚK SAV je **naše spoločné periodikum – patrí všetkým pracovníkom Ústrednej knižnice SAV i knižniciam celej siete!**

Viem, že práca s myšlienkou a slovom, ktoré dávame na papier, nie je najľahšia. Nezabúdajme, že napísané slovo zostáva. V tejto súvislosti – ako bodku na záver – by som pripomenula, že aj pre knihovníkov v plnom rozsahu platí motivačné heslo *Publish or perish* – Publikuj alebo zahyň!

Ludmila Čelková

KNÍŽNIČNO-INFORMAČNÁ SIETĽ SAV V ROKU 2006

Ročný výkaz o knižnici za rok 2006, ktorý je súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní a jeho vyplnenie vyplýva z paragrafu 18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike, bol zlomovým výkazom – knižnice SAV tentokrát vyplňali iba jeho internetovú verziu. Zaregistrovaný výkaz v databáze Ministerstva kultúry SR a jeho vytlačенú verziu, overenú zodpovedným štatutárom ústavu, museli knižnice postúpiť do Ústrednej knižnice SAV na záverečnú kontrolu a odsúhlasenie v uvedenej databáze. Tieto výkazy sa naďalej budú uchovávať nasledujúcich desať rokov v archíve Slovenskej národnej knižnice v Martine.

Internetová verzia výkazu mnohých knihovníkov prekvapila – jedných v dobrom, iných v zlom. Viacerí ju však privítali a zdadne sa s ňou „popasovali“. Ten, kto postupoval podľa pokynov, dal si pozor a mal, samozrejme, pripravené údaje – mohol mať len drobné technické nejasnosti pri zaregistrovaní a tlači výkazu, lebo to bola úplná novinka. Tí, čo nedočítali pokyny, podcenili prípravu údajov o činnosti svojej knižnice, to mali zložitejšie a vyplňovanie výkazov sa opakovalo v niektorých prípadoch aj viackrát. Pre knižnice v meste sa uskutočnili konzultácie v študovni na Klemensovej ulici, pre pracoviská v areáli priamo v ÚK SAV na Patrónke. Pre ostatných záujemcov boli k dispozícii mailové konzultácie podľa individuálnych požiadaviek. Napriek tomu boli knižnice, ktoré nevyužili ani jednu z ponúknutých možností a predlžovali zbytočne termín odovzdania výkazov. Na spestrenie niekoľko zaujímavostí: prvou knižnicou, ktorá odovzdala výkaz dávno pred termínom a navyše v poriadku, bola knižnica Filozofického ústavu, najrýchlejšie vyplnenie výkazu zaznamenala knižnica Fyzikálneho

ústavu (12 minút) a po 3 urgenciách a navyše v nepoužiteľnej forme sa ako posledný dostal do ÚK SAV výkaz z Ústavu experimentálnej endokrinológie.

Identifikácia

Pôvodné údaje o identifikácii knižnice z predošlých rokov bolo teraz treba vpisovať do formulára s možnosťami výberu jednotlivých ukazovateľov. Tu sa vyskytovali nielen nepresnosti (napr. názov knižnice, čo sa teraz musel spájať s už vopred nastaveným kódom OKEČ, alebo dokonca skratka ústavu v názve, ktorá mimo SAV nikomu nič nehovorí), ale aj zásadné chyby, ktoré knižnice SAV posúvali následne aj mimo tento rezort.

V identifikačnej časti výkaz sledoval aj súhlas so zverejnením štatistických údajov. V KIS SAV nesúhlasilo so zverejnením šesť knižnic.

Chyby, ktoré sa najčastejšie opakovali:

- *mnohé knižnice nerešpektovali svojho zriaďovateľa (t. j. inú právnickú osobu),*
- *podobne, napriek knižničnému zákonu a každoročnému upozorňovaniu i metodickým pokynom, označovali svoju knižnicu typom „vedecká knižnica“ a nie typom „knižnica SAV“. Tým sa narušili tabuľky v nasledujúcom module 1. Navyše boli aj niektorí nespokojní s tým, že nie sú zaradení ako vedecká knižnica,*
- *sídlo knižnice sa tiež dalo zvoliť, ale niektorí dali ulicu a ponechali spokojne Bratislava – Staré mesto, lebo „to tam bolo“ a pod.,*
- *ak sa požadovalo meno a priezvisko zostavovateľa, tak ho bolo treba vypísať v tomto poradí a nie naopak.*

Modul 1 – sieť knižníc

V knižnično-informačnej sieti SAV (KIS SAV) pôsobilo vlani okrem Ústrednej knižnice SAV **55 knižníc**:

- I. **Vedy o neživej prírode** 15 ústavov – **14 knižníc** (spoločná knižnica: (Ústav materiálového výskumu a Ústav geotechniky)
- II. **Vedy o živej prírode** 21 ústavov – **20 knižníc** (Neuroimunologický ústav si nezaložil knižnicu)
- III. **Vedy o spoločnosti a kultúre** 20 ústavov – **19 knižníc** (spoločná knižnica: Ústav slovenskej literatúry a Ústav svetovej literatúry)
- IV. **Špecializované pracoviská** 4 pracoviská – **2 knižnice** (Encyklopedický ústav a Výpočtové stredisko = príručná knižnica).

55 knižníc v knižnično-informačnej sieti SAV má rôznu veľkosť, ktoré sa líšia rozdielnou úrovňou i kvalitou služieb - od tých, čo stagnujú, neposkytujú služby, alebo nevedú evidencie v súlade s platnou Vyhláškou MK SR č. 421/2003 až po tie, čo poskytujú rozmanité knižnično-informačné služby. Vlani vykázali dve knižnice II. oddelenia vied formu – **stagnujúca knižnica**: Ústav genetiky a biotechnológií rastlín a Ústav pre výskum srdca.

Výkaz v tomto module o sieti sledoval údaj, koľko knižníc v SAV má **pobočky** – 9 a **internet prístupný pre verejnosť** – 6.

Najčastejšie chyby, ktoré sa opäť opakovali:

- *nerešpektovanie skutočnosti, že knižnice ústavov patria medzi špeciálne knižnice, t. j. nie sú vedeckou knižnicou,*
- *nevyplňovanie príslušných riadkov v stĺpci 12 – inštitúcie SAV.*

Modul 2 – knižničný fond

Ročný **prírastok** bol v KIS SAV vlani **8 536 kn. j.**, čo znamená mierny pokles v porovnaní s predošlým rokom o vyše 111 kn.j. Prírastok tvorila:

kúpa	3 659 kn. j.	(-)
dar	2 421 kn. j.	(+)
výmena	2 308 kn. j.	(-)
prevod	148 kn. j.	(+)

Z údajov vyplýva, že podobne ako vlani sa najviac knižničných jednotiek v KIS SAV získalo kúpou. **Žiadnou formou nedoplňovali** svoje fondy vlani dva stagnujúce ústavy – Ústav genetiky a biotechnológií rastlín, Ústav pre výskum srdca, ďalej Neurobiologický ústav.

V KIS SAV vykázali knižnice za rok 2006 nasledovný **stav fondu:**

I.	249 505	(prírastok: 1 601, z toho najviac 344 Matematický ústav)
II.	247 159	(prírastok: 1 291, z toho najviac 463 Botanický ústav)
III.	396 510	(prírastok: 5 292, z toho najviac 1 097 Archeologický ústav)
IV.	13 949	(prírastok: 352, z toho najviac 290 Inštitút jazykov)

spolu: **907 361**

Na registrovaného čitateľa v roku 2006 pripadlo v KIS SAV 268,4 kn. j.

Formy doplňovania fondov

Kúpa: 3 659

Ako forma budovania knižničného fondu dominovala vo všetkých oddeleniach vied s výnimkou II. oddelenia, hoci po celý rok nekúpi-

16 ani jedinú knihu 5 ústavov (vlani len 2) – Neurobiologický ústav, Ústav experimentálnej endokrinológie, Ústav pre výskum srdca, Ústav genetiky a biotechnológií rastlín (II.) a Slavistický ústav Jána Stanislava (III.). Najaktívnejšia kúpa bola v III. oddelení vied (2 154). Najviac knižničných jednotiek kúpou nadobudli tieto ústavy:

I. Ústav materiálového výskumu	232
II. Chemický ústav	116
III. Ústav slovenskej literatúry	468

V porovnaní s rokom 2005 sme v sieti zaznamenali pokles o 314 kn. j.

Osem ústavov dopĺňalo svoj fond **iba** formou kúpy – Elektrotechnický ústav, Fyzikálny ústav, Geofyzikálny ústav, Ústav merania (I.), Chemický ústav, Ústav anorganickej chémie, Ústav experimentálnej farmakológie (II.).

Dar: 2 421

Formou daru najviac kn. j. nadobudli knižnice v III. oddelení vied (1 419). Najvyšší počet dokumentov touto formou dosiahli tieto knižnice:

I. Geografický ústav	110
II. Ústav krajinnej ekológie	189
III. Ekonomický ústav	267

V porovnaní s rokom 2005 sme zaznamenali mierny nárast o 275 kn. j.

Výmena: 2 308

Najaktívnejšia výmena bola v III. oddelení (1 576 kn.j.). Najviac knižničných jednotiek získali tieto knižnice:

I. Matematický ústav	208
II. Botanický ústav	259
III. Archeologický ústav	1 022

Celkove v roku 2006 sme zaznamenali mierny pokles v tejto forme dopĺňovania fondov (o 140 kn. j.).

Bezodplatný prevod: 148

Toto formou nadobudli literatúru knižnice najmä z III. oddelenia (143 kn. j.).

Úbytok: 5 255

Vlani sa vyradovalo v každom oddelení vied, najviac však v II. oddelení – 5 102 kn. j.

Vo voľnom výbere je v KIS SAV 308 333 kn. j., z toho najviac v I. oddelení (122 975 kn. j.). **Automatizovane spracovaných** je 256 034 kn. j., čo je v porovnaní s knižničným fondom v SAV ani nie tretina. Opäť najviac knižničných jednotiek automatizovane spracovaných je v knižniciach I. oddelenia vied – 119 451. Celkove 31 ústavov v SAV vôbec nespracúva fond automatizovane I. – 6, II. – 16, III. – 8, IV. – 1).

Periodiká

Počet titulov dochádzajúcich periodík do KIS SAV bol **2 383** (oproti minulému roku to bolo o 195 titulov viac) a z toho **1 766** titulov (74,1 %) tvoria periodiká zo zahraničia. Výkaz sledoval aj počet dochádzajúcich exemplárov jednotlivých titulov, ktorý bol **2 525**.

Celkove najviac periodík odoberali knižnice ústavov v III. oddelení – 914, z toho 711 zo zahraničia, ale nevieme akou formou ich ústavy získali, lebo výkaz túto skutočnosť nesleduje. Najviac získavaných titulov periodík uviedli knižnice týchto ústavov:

- I. 734 najviac Geografický ústav (169, z toho 146 zahr.)
- II. 560 najviac Ústav anorganickej chémie (108, z toho 107 zahr.)
- III. 1 088 najviac Archeologický ústav (368, z toho 345 zahr.)

V roku 2006 v KIS SAV 2 stagnujúce pracoviská (II.) – Ústav genetiky a biotechnológií rastlín, Ústav pre výskum srdca a Arborétum Mlyňany **neodoberali ani 1 titul periodika**. Neurobiologický ústav je v SAV jediným pracoviskom, ktoré neodoberalo žiadny zahraničný časopis.

Najčastejšie chyby:

- nesprávne rozpísaný počet jednotlivých foriem prírastku knižničných jednotiek, ktorý musí „sedieť“, t. j. súčet riadkov 15 až 19 sa musí rovnať riadku 14,
- zaradenie vydání ústavov do povinného výtlačku,
- nezaradenie e-dokumentov medzi prírastky,
- nepochopenie výrazu „voľný výber“. Správne: fond, ku ktorému má čitateľ fyzicky prístup. Niektoré knižnice uviedli vyšší počet knižničných jednotiek vo voľnom výbere, ako bol stav celkového fondu,
- nesprávna odpoveď na otázku o počte exemplárov dochádzajúcich periodík, kde niektorí spočítavali čísla jednotlivých periodík. Správne: ak knižnica odoberá napr. 2 tituly periodika (riadok 11) len jeden raz, tak v riadku 13 bude číslo 2. Keď jeden z dvoch titulov periodík odoberá knižnica ešte raz, napr. pre pobočku, oddelenie ..., v riadku 13 bude číslo 3.

Modul 3 – výpožičky a služby

Celkove sa v KIS SAV realizovalo o vyše 26 tisíc výpožičiek viac v porovnaní s predošlým rokom, t. j. **141 053** výpožičiek, pričom najvyšší počet vykázali knižnice III. oddelenia – 107 599 výpožičiek.

Z celkového počtu tvorili **prezenčné výpožičky** viac ako polovicu – 77 734. Najviac dosiahli prezenčné výpožičky v III. oddelení – 60 624. Údaje sú orientačné, pretože nie všetky knižnice evidujú sledované údaje. Na registrovaného čitateľa pripadlo vlani 41,7 výpožičky.

Medziknižničné výpožičné služby z iných knižníc (2 119) pre-
vyšujú nad MVS iným knižniciam (861). Aj v medzinárodnej me-
dziknižničnej výpožičnej službe je obraz podobný: z iných knižníc sa
realizovalo 670 výpožičiek a iným knižniciam sa poskytlo z fondov
KIS SAV len 88 dokumentov.

Ďalej výkaz sledoval počet poskytnutých **registrovaných biblio-
grafických a faktografických informácií** – 1 639 a najviac informácií
poskytli knižnice III. oddelenia (1 217). Knižnice KIS SAV spracovali
vlani **1 341 rešerší**. Počet vyhotovených rešerší v KIS SAV dokumen-
tuje zásadný presun tejto činnosti z ÚK SAV do knižníc, resp. ústavov
v súlade s rozširujúcimi sa možnosťami prístupu k zahraničným bá-
zám dát (bibliografickým i plnotextovým).

V tomto module sa zisťoval i počet **študovní a čítární**. Celkove
ich je v KIS SAV 45 (najviac je v II. oddelení –16), v ktorých je spo-
lu **518 miest** (žiadnu študovňu/čítareň nemajú knižnice špecializova-
ných pracovísk IV.). Dva ústavy v Košiciach mali spoločnú študovňu
– ÚFHZ a NBÚ. Niektoré knižnice majú časť fondov i v zasadačkách
ústavov, ktoré príležitostne slúžia aj ako študovne.

Celková plocha knižníc v KIS SAV je **4 935 m²** a z toho priestory
pre používateľov sú **2 372 m²**. Pri zisťovaní týchto údajov sa ukázalo,
že niektoré knižnice vôbec nemajú samostatný priestor pre knižnicu.
Knihy sú uložené v pracovniach a chodbách ústavu: napr. Geofyzikál-
ny ústav, Inštitút jazykov, Slavistický ústav J. Stanislava a pod.

Najčastejšie chyby:

- *nesprávne vyplňovanie riadkov o výpožičkách periodik a stave
prezenčných výpožičiek, ako aj nerešpektovanie výrazov „v tom“
a „z toho“, z riadku 1 a pod.*

Modul 4 – používatelia

V KIS SAV knižnice zaregistrovali vlani **3 381** používateľov (naj-

viac v III. oddelení – 1 474), a 31 800 návštevníkov (najviac čitateľov a návštevníkov mali knižnice III. oddelenia – 20 288). V porovnaní s rokom 2005 v počte používateľov ide o pokles o 136 a pri návštevníkoch knižníc opäť pokles o 1 282. Časť knižníc neregistruje čitateľov alebo návštevníkov, niektoré obidva údaje.

Modul 5 – ďalšie činnosti

V KIS SAV zorganizovali knižnice 4 podujatia (výstavy), na ktorých sa bolo 380 návštevníkov.

Najčastejšie chyby:

- *knižnice vykazovali edičnú činnosť ústavu a nie činnosť knižnice.*

Modul 6 – informačné technológie

V KIS SAV majú knižnice 89 PC, z toho je 9 prístupných pre verejnosť. PC s pripojením na internet je 79 a z toho je 6 prístupných pre verejnosť. Samostatné www stránky knižnice nemajú, lebo informácie o knižnici sú zväčša v rámci stránok jednotlivých ústavov.

Najčastejšie chyby:

- *niektoré knižnice uvádzali, že majú samostatnú www stránku.*

Modul 7 – zamestnanci a hospodárenie

Vlani pracovalo v KIS SAV – prepočítaný stav – **73,06** zamestnancov (čo je pokles o 1,27 v porovnaní s rokom 2005), z toho bolo 71,06 žien. S vysokoškolským vzdelaním pracovalo v sieti **30,45** zamestnancov, z toho 29,41 žien. Najviac zamestnancov už tradične mali pracoviská III. oddelenia – 30,60.

Len na úväzok pracovali knihovníci v 13-tich ústavoch SAV a 2 knižnice stagnovali (27,27 %):

- I. 2
- II. 5 a 2 stagnujúce knižnice
(najnižší úväzok 0,10 – Ústav molekulárnej biológie)
- III. 5 (najnižší úväzok 0,20 – Kabinet divadla a filmu,
Slavistický ústav J. Stanislava)
- IV. 1 (najnižší úväzok 0,60 – Inštitút jazykov).

Najčastejšie chyby:

- *nevyplnenie údajov o vykonávaní knihovníckych činností, alebo vyplnenie celkového počtu osôb, t. j. v knižnici napr. bol prepočítaný stav pracovníkov 0,80, ale z toho vykonávajú knihovnícke činnosti už 2 pracovníci, resp. uvedenie len vzdelania.*

V tomto module sa mali knižnice sústrediť iba na údaje, ktoré sa ich bezprostredne týkajú – nás zaujímala predovšetkým položka – náklady na nákup knižničného fondu. Na základe získaných údajov vieme, že sa v KIS SAV celkove vynaložilo na **nákup knižničného fondu 6 423 127 Sk:**

- I. oddelenie 2 299 tisíc SK
- II. oddelenie 1 786 tisíc Sk
- III. oddelenie 2 220 tisíc Sk
- IV. oddelenie 117 tisíc Sk.

Kapitálové výdavky na činnosť knižníc vlani boli 92 tisíc Sk a to prevažne v položke automatizácia **89 tisíc Sk** a 3 tisíc boli ostatné kapitálové náklady

Nie všetky knižnice vyplnili **mzdové náklady**, tak získaný údaj je len približný: **17 438 856 Sk.**

Najčastejšie chyby:

- *pri mzdách často chýbal údaj – z toho ženy,*
- *čiastočné vyplnenie údajov, resp. údaje za ústav a nie za knižnicu.*

Záver

Nový spôsob vykazovania nepriniesol pre knižnice SAV v porovnaní s minulým rokom rozšírenie sledovania základných ukazovateľov. Napriek tomu, že knižnice mali „prax“ už z predošlých rokov, vyskytli sa nezrovnalosti, iný výklad pojmov, nedôslednosť a neúplnosť vyplnených riadkov, stĺpcov. Bez sledovania pokynov a metodických návodov to jednoducho nejde. Pre tých, čo si pripravili podklady, nebolo vyplnenie záťažou. Na „papierové“ výkazy treba nenávratne zabudnúť a prispôbiť sa novému trendu. Knižnice však budú musieť sledovať a vykazovať všetky základné údaje v nadväznosti na medzinárodné štatistiky. Normy nepustia.

Na záver ešte niekoľko mojich postrehov:

Na spracovanie záverečných sumárov bol tento nový model štatistického vykazovania vynikajúcou pomôckou. Veď len predstava na 55 dotazníkov, ktoré treba kolonku po kolonke spisovať, spočítať podľa oddelení a potom spolu za celú sieť, bolo desivá a stala sa mojou každoročnou nočnou morou najmenej na ďalší mesiac po odovzdaní všetkých výkazov do SNK v Martine. Tohto roku som si sumarizovanie doslova „užila“. Stačilo totiž po úplnom zaregistrovaní knižníc v databáze MK SR na príslušnej stránke len označiť knižnice v jednotlivých oddeleniach vied a ihneď som dostala sumár! Keď som si označila, že potrebujem údaje za všetky knižnice v SAV, dostala som na jeden jediný pokyn celý sumár za sieť! Podobné sumáre bolo možné pripraviť podľa krajov, fungujúcich či stagnujúcich knižníc a pod. Ten, kto aspoň raz pripravoval sumár, vie, o čom hovorím. Pre túto fázu práce so štatistickým vykazovaním je to naozaj jedinečná pomôcka.

Eudmila Čelková

AKO ĎALEJ SO SLUŽBAMI MVS?

Súčasťou Ročného výkazu o knižnici sú aj doplnky, v ktorých nás zaujímajú mená i ďalších pracovníkov knižnice, ich úväzok, a typ vzdelania. Zároveň poskytujeme priestor na úpravu tematického profilu knižnice a každý rok očakávame námety aj pripomienky k činnosti Ústrednej knižnice SAV. Za vlaňajší rok sme dostali pripomienky, ktoré sa týkali medziknižničnej výpožičnej služby (MVS, MMVS) z knižnice Ústavu experimentálnej fyziky SAV: *„Činnosť MVS a MMVS je pravdepodobne pracovne preťažená, či personálne málo obsadená, lebo sa spomalil čas na vybavovanie požiadaviek MVS a MMVS. Z vlastných skúseností viem, že požiadavky na MVS stále komplikovanejšie a časovo je to zdĺhavejšie. Máme pripomienky zo strany používateľa, že platené kópie by mali byť dodané do 24 hodín. Prosim, toto nie je kritika práce MVS, ale je zrejmé, že sa požiadavky pre používateľov nevybavujú pružne.“* Podobný hlas zaznel aj z Fyzikálneho ústavu SAV: *„Pridlhé lehoty vybavovania MMVS“.*

K pripomienkam zaujala stanovisko **Jana Fúsková**, vedúca oddelenia služieb ÚK SAV:

„Na nové podmienky v zrekonštruovaných priestoroch knižnice a najmä na nový systém Virtua sme si museli zvykať aj my v ÚK SAV. Zmenila sa organizácia práce, predĺžili sa otváracie hodiny a pracovníci oddelenia služieb pracujú na dve zmeny. Niektoré funkcie sme kumulovali. Jeden skladník a pracovníčka medziknižničných výpožičných služieb pracujú aj pri výpožičnom pulte. Pre pracovníčku MVS a MMVS bolo dosť náročné zvládnuť prácu v novom systéme a aj pôvodnú prácu, hoci vzhľadom na prístup do plnotextových databáz počet požiadaviek na túto službu poklesol. V poslednom čase sa objavili

sťažnosti na zdĺhavé vybavovanie žiadaniek MVS a MMVS. Budeme sa snažiť, aby takéto sťažnosti už neboli.

Po ukončení dodávania článkov prostredníctvom Jason sa články dodávajú cez Subito a pod. Expresné dodávanie (do 24 hodín) je však veľmi drahé. Aj bežné dodanie je oveľa drahšie, ako suma, ktorú účtuje používateľom Ústredná knižnica SAV.

V tejto súvislosti chcem požiadať pracovníčky ústavných knižníc SAV, aby ihneď upozornili vedúcu služieb na takéto problémy a mohlo sa nájsť uspokojivé riešenie.“

PREDSTAVUJEME KNIŽNICU ASTRONOMICKÉHO ÚSTAVU SAV

„Vždy som si predstavoval Raj ako nejakú knižnicu.“

Jorge Luis Borges (1899–1986)

História nášho ústavu a jeho knižnice úzko súvisí s vývojom astronómie na Slovensku začiatkom 20. storočia a tiež osobnosťou svetoznámeho astronóma Dr. Antonína Bečvářa. Dalo by sa povedať, že predchodcom nášho ústavu bolo súkromné – neskôr štátne, astronomicko-geofyzikálne observatórium, ktoré založil gróf Dr. Mikuláš Konkoly Thége v Hurbanove (vtedajšej Starej Ďali). Po viedenskej arbitráži sa 60 centimetrový reflektor a časť knižničného fondu podarilo z tohto observatória zachrániť. Existovalo viacero verzii, kde postaviť nové observatórium (Bratislava, Prešov), ale Dr. A. Bečvář sa zasadil, aby nové observatórium vzniklo na Skalnatom plese (viď

Obr. 1. Budova observatória Astronomického ústavu SAV na Skalnatom plese.

obr. 1). Umiestnil v ňom ďalekohľad z Hurbanova a aj časť hurbanovskej knižnice.

Za dátum vzniku observatória a tým aj knižnice sa považuje 19. september 1943, kedy sa realizovalo a archivovalo prvé vedecké pozorovanie na observatóriu – kresba slnečných škvŕn pomocou priemetu Slnka. Observatórium si vymieňalo publikácie s mnohými svetovými observatóriami a univerzitami. Dňa 18. júna 1953 sa naše pracovisko stalo jedným zo zakladajúcich ústavov Slovenskej akadémie vied.

Zvláštnosťou knižnice bolo, že Dr. A. Bečvář ukladal nové knihy podľa veľkosti a nie podľa štandardných kritérií. V roku 1951 ústav získal do vlastníctva vilu Tatry v Tatranskej Lomnici, kde sídlila ad-

ministratíva ústavu a bolo tam aj niekoľko pracovní vedeckých pracovníkov. Do tejto vily premiestnili aj časť knižničného fondu zo Skalnatého plesa s výnimkou atlasov a publikácií, ktoré potrebovali na prácu v observatóriu. V roku 1956 po nástupe Dr. Z. Bochnička do funkcie riaditeľa sa prevažná časť knižnice presťahovala späť na Skalnaté pleso. Vo vile Tatry zostali len staršie knihy, ktoré umiestnili do hospodárskej budovy. V 70-tych rokoch sa priestor pre staršiu literatúru získal vo vile pána Goduša v Spišskej Belej. Nové publikácie sa dávali do knižnice na Skalnatom plese.

V roku 1987 sa dokončil areál Astronomického ústavu SAV na starolesnianskych lúkach (viď obr. 2), kde je ústav dodnes. Do hlavnej budovy areálu sa presťahovala aj knižnica zo Skalnatého plesa. Cenné staré publikácie sú dnes umiestnené v depozite ústavu. Časť knižničného fondu spravuje oddelenie medziplanetárnej hmoty nášho ústavu v Bratislave.

Od roku 2001 sa naplňala databáza kníh v systéme ISIS a katalogizácia trvala do roku 2003. Časopisy doteraz nemáme počítačovo spracované. V súčasnosti knižničný fond tvorí 9208 kníh a 138 elek-

Obr. 2. Nový areál ústavu s hlavnou budovou v pozadí.

tronických médií. Katalógy (KKF a EMED) sú prístupné na stránke <http://www.library.astro.sk/library.html>.

Akvízia knižného fondu sa realizovala a naďalej sa realizuje viacerými spôsobmi. Najviac kníh získavame darom (minulý rok 85 exemplárov a 4 CD ROM), výmenou nám pribudlo 7 kníh a 14 kníh sa kúpilo z grantov. Pribudlo nám 33 titulov časopisov, 19 výmenou a 5 darom. Ústav odoberal 6 titulov časopisov, ktoré sú kľúčové pre prácu našich vedeckých pracovníkov. Knižnica je členom medzinárodného diskusného fóra PAMnet (celosvetová sieť knižníc špecializovaných na fyziku, astronómiu a matematiku). Vďaka tomuto členstvu získavame nielen cenné informácie o najnovších trendoch vývoja knižníc, ale aj veľa časopisov a kníh zadarmo.

Knižnica Astronomického ústavu SAV je špecializovaná knižnica na oblasť astronómie. Náš knižničný fond je špecializovaný na astronómiu a astrofyziku, ale obsahuje aj publikácie z fyziky, matematiky, štatistiky, atlasy, encyklopédie, jazykové príručky, slovníky a tiež populárnonáučnú literatúru. Knižnica poskytuje prezenčné aj absenčné výpožičky a tiež medziknižničné výpožičky. Knižničné fondy využívajú najmä pracovníci nášho ústavu, ale prostredníctvom medziknižničných výpožičiek aj pracovníci a študenti pracovísk s podobným zameraním.

Knižnica distribuuje 3-krát ročne výtlačky časopisu vydávaného našim ústavom Contributions of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso, ktorý je prístupný aj v elektronickej forme – (full-text vo formátoch PS a PDF, abstrakty vo forme html). Práce publikované v časopise sú indexované v Current Contents, SCOPUS a NASA ADS. Knižnica tiež spracováva publikačnú činnosť pracovníkov ústavu v systéme ARL pre potreby Slovenskej akadémie vied.

Andrea Sanigová

NOVÁ KNIŽNICA V KIS SAV

Od tohto roku začala fungovať v knižnično-informačnej sieti SAV nová špecializovaná **knižnica Ústavu geotechniky SAV v Košiciach**. Tým sa zmení doterajší počet knižníc v SAV štatistických údajoch na **56**.

K 31. 12. 2006 sa zrušila zmluva o spoločnej knižnici Ústavu materiálového výskumu SAV a Ústavu geotechniky SAV. Knižovníckymi prácami poverili **Ivanu Lulákovú**, ktorá v knižnici Ústavu geotechniky SAV pracuje na polovičný úväzok. Knižničný fond je už presťahovaný od 1. 2. 2007 v priestoroch ústavu. Jeho tematické zameranie je nasledovné: *baníctvo, geotechnika, úprava nerastných surovín, ochrana životného prostredia*.

Kontakt na knižnicu:
tel.: 055/ 792 2611
e-mail: lulakova@saske.sk

Tieto údaje si, prosím, vpište do Adresára knižnično-informačnej siete SAV. V jeho e-verzii uvedené zmeny tiež nájdete.

L.Č.

PRICHÁZAME K VÁM S NOVINKAMI

Pracovníci Ústrednej knižnice SAV sa usilujú byť čo najbližšie k vedeckým pracovníkom, jednotlivým čitateľom, uľahčovať a zjednodušovať poskytované služby. Výsledkom tohto snaženia je aj prístup k jednotlivým databázam a spôsob objednávanía v rámci medziknižničnej služby.

Nevyhnutnou podmienkou na využívanie našich služieb, priestorov knižnice, atď... je platný čitateľský preukaz. Prostredníctvom identifikácie t. j. ID/meno a heslo má prístup ku všetkým zdrojom a službám v ÚK SAV. Po splnení tejto podmienky má prístup aj k novinkám, ktoré uvádzame do života.

- *vzdialený prístup k databázam,*
- *registračný/objednávkový formulár pre potreby MVS,*
- *wifi sieť.*

1. Vzďialený prístup k databázam

Naša inštitúcia je jedna z mála, ktorá dáva veľký dôraz na zabezpečenie elektronických informačných zdrojov pre našich vedeckých pracovníkov a čitateľov. Ešte donedávna bola táto služba obmedzená, striktne sa vstup kontroloval na IP adresy SAV. Vieme, že pracovníci SAV boli spokojní s touto možnosťou, ale malo to háčik. Používateľ sa mohol dostať k jednotlivým článkom iba ak bol prítomný na pracovisku SAV. A tak vznikla otázka: prečo v 21. storočí v čase rozmachu internetizácie aj v súkromnej oblasti neotvorit' priestor prístupov. Pracovníci, ktorí sú dočasne v zahraničí, resp. pracujú doma, nemusia čakať, kým sa vrátia, resp. sadnúť do dopravného prostriedku a prísť do areálu SAV. Boli sme si vedomí, že je to časová strata, zbytočné

rozptýlenie pri práci. A tak sa začalo hľadať riešenie. Nič nie je ne-
riešiteľné – riešenie sme našli. Bol na svete HAN vzdialený prístup
k elektronickým informačným zdrojom (EIZ).

K výhodám HANu patrí:

- prístup k chráneným zdrojom zo vzdialeného miesta (zo zamestnania, z domu, a pod.),
- centralizovaná autorizácia používateľov,
- nechová sa ako proxy-server, ale ako gateway.

Vzdialený prístup – vyžaduje prístupové meno a heslo.

Registrácia – ešte nemám prístupové dáta (meno, heslo).

V súčasnosti je registrácia prostredníctvom formulára prístupná len pre pracovníkov SAV. V prípade záujmu iných používateľov treba si osobne vybaviť preukaz čitateľa a zhlásiť požiadavku vzdialeného prístupu k databázam.

Adresa: <http://www.uk.sav.sk/han.html>

a/ http://han.savba.sk/nmsamples/_level1.html

ÚSTREDNÁ KNIŽNICA
SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED

HAN - Hidden Automatic Navigator

Registrácia
Zabudli som heslo

Ústredná knižnica SAV

Opisňový plnený katalóg UK SAV
 Periody
 Tituly
 Rôzne
 On-line katalógy UK SAV

e-mail
kontakt

b/ <https://www.sav.sk/epca/register/form.php>

Registračný formulár pre vzdialený prístup k databázam pre pracovníkov SAV

Meno	<input type="text"/>
Príezvisko	<input type="text"/>
Titul	<input type="text"/>
Dátum narodenia	<input type="text"/>
Vzdelanie	<input type="text"/>
Pracovisko SAV	<input type="text"/>
E-mail	<input type="text"/>
Adresa	<input type="text"/>
Čitateľ ÚK SAV	áno ☐ nie ☐
	☐ Vyhlasujem, že údaje sú pravdivé a úplné, môžu byť spracované v zmysle registračných podmienok.
	<input type="button" value="Odoslať"/>

Povinné údaje sú vyznačené tučným písmom.

Odpoveď sa bude posilať na zadaný e-mail.

Screen Shot

Zabudli ste heslo pre vzdialený prístup k databázam?

Ak ste zabudli svoje heslo vyplňte nasledujúce údaje a odošlite vyplnený formulár:

Meno	<input type="text"/>
Príezvisko	<input type="text"/>
Dátum narodenia	<input type="text"/>
E-mail	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Odoslať"/>

Povinné údaje sú vyznačené tučným písmom.

Odpoveď sa bude posilať na zadaný e-mail.

2. Formulár pre potreby MVS

Medziknižničné výpožičné služby sú odbornou činnosťou organizovanou a realizujú sa na princípe národnej, celoštátnej a medzinárodnej kooperácie knižníc. Realizuje medziknižničné služby:

Vnútroštátna medziknižničná výpožičná služba (MVS)

Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba (MMVS)

Pre zjednodušenie spolupráce, sme dali k dispozícii na našej webovej stránke formulár pre objednávanie MVS, ktorý bude slúžiť súčasne aj ako registračný v prípade, že ešte inštitúcia nie je zaregistrovaná.

<https://www.sav.sk/epca/register/mvs-uksav.php>

ŽIADANKA NA MVS

Názov a adresa žiadajúcej inštitúcie

Adresa pre vystavenie faktúry

IČO

DIČ

Telefón

E-mail

Číslo preukazu inštitúcie alebo meno čitateľa

a) Žiadame o výpožičku knihy

Autor

Názov

Miesto a rok vydania

ISBN

Ak je kniha požičaná, žiadame o rezerváciu

Ak kniha nie je v knižniciach SR, žiadame o výpožičku MMVS a uhradíme poplatky v súlade s cenníkom poplatkov ÚK SAV

Naša požiadavka je aktuálna do (dátum)

áno nie

áno nie

Screen Shot

b) Žiadame o xerokópiu článku

Názov časopisu

Ročník

Rok

Číslo

Autor článku

Názov článku

ISSN

Strany

Ak časopis nie je v knižniciach SR,
žiadame o zabezpečenie xerokópie cez MMVS
a uhradíme poplatky v súlade s cenníkom poplatkov
ÚK SAV

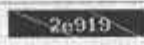
Xerokópie požadujeme zaslať áno nie

poštou e-mailom

Žiadanku odoslal

Meno a priezvisko

Poznámka

Sem opište text z obrázka

Povinné údaje sú vyznačené tučným písmom.

Screen Shot

3. Sprístupnenie Wifi siete

WiFi alebo aj Wireless Fidelity je **bezdrôtová technológia prenosu dát**. Tak, ako mobilné telefóny postupom času menia spoločenské zvyklosti, návyky, priniesla táto technológia zmenu aj do sveta počítačov. Ešte pred desaťročiami sme o vzájomnom prepojení počítačov mohli snáď iba snívať, čo je však od zrodu internetu bežná realita. Ale iba nedávno sme prišli na to, že počítač nemusí byť „pripútaný“ na jednom mieste, aby sme ho mohli v tejto sieti používať. Mobilita je heslom dnešnej doby a skrýva nové možnosti pre prácu i pre zábavu. Momentálne u nás WiFi používajú najmä poskytovatelia alternatívne-

ho pripojenia na internet, ďalej na miestach, kde sa často mení usporiadanie počítačov, napr. konajú sa porady manažmentu firmy. Každý manažér má notebook vybavený WiFi kartou a na stôl sa položí AP – tzv. Access point v preklade prístupový bod, ktorý pripomína svojimi rozmermi a tvarom malé rádio.

Pripojenie k bezdrôtovej sieti v ÚK SAV

Pokrytie signálom bezdrôtovej siete je vo všetkých verejne prístupných priestoroch ÚK SAV. Ak máte povolené bezdrôtové pripojenie a nastavené automatické pripojenie k dostupnej sieti, váš počítač sa krátko po zapnutí pripojí k sieti ÚK SAV a môžete pracovať na internete na svojom notebooku.

Miroslava Zvolenská

SPRACOVANIE PERIODÍK V SYSTÉME VIRTUA

Od februára 2007 sa v rámci projektu KIS3G v systéme Virtua spracúvajú už aj periodiká, ktoré Ústredná knižnica SAV získava do svojho fondu, vrátane tých, čo prideluje do fondov niektorých ústavných knižníc. Pred začatím spracúvania sa uskutočnili dve školenia na správu seriálov, jedno v ŠVK Banská Bystrica (december 2006) a druhé na pôde ÚK SAV (január 2007). Obidve školenia viedla PhDr. Lýdia Žáčiková z banskobystrickej ŠVK, ktorá vedie pracovnú skupinu Seriály v rámci projektu KIS3G.

Vzhľadom na skutočnosť, že sa upustilo od konverzie našich dát o periodikách zo systému Rapid Library (RL) do systému Virtua, museli sme v novom systéme začať pracovať od začiatku. V systéme RL sme uzavreli dáta do roku 2006 a v novom systéme evidujeme dochádzajúce periodiká za rok 2007. Komplikovanejšie je to pre našich čitateľov, lebo požiadavky na periodiká musia realizovať cez tri katalógy, ktoré sú dostupné online na internete:

- **naskenovaný názvový listkový katalóg periodík**
- **katalóg periodík spracovaných v systéme Rapid Library do roku 2006**
- **periodiká za rok 2007 dostupné už iba v systéme Virtua.**

V súčasnosti do systému Virtua vkladáme priebežne dochádzajúce tituly tak, že ak má daný titul už v databáze svoj bibliografický záznam, vytvoríme k nemu *holding* našej knižnice. V *holdingu* nesmie chýbať identifikačný kód knižnice v poli 852, podpole *b*. Pre vlastnú potrebu v tomto poli uvádzame aj našu signatúru časopisu, podpole *i*. Ďalším krokom je úprava pola 853, aby sme na základe periodicity vygenerovali očakávané čísla periodika, ktoré môžeme priebežne evidovať. V *holdingovom* zázname ešte pridávame pole 980, v ktorom uvádzame akvizičnú metódu periodika a pole 990 s uvedením dočasného miesta uloženia periodika v časopiseckej čitárni. Sú to všetko nevyhnutné informácie, ktoré potrebujeme pri každodennej práci s čitateľom. *Holdings*ový záznam nám teda slúži viac-menej ako stručná evidenčná karta o časopise. Problematické je najmä vyhľadávanie správneho bibliografického záznamu, na ktorý sa môžeme pripojiť s *holdingom* našej knižnice. Dôvod je ten, že pred našim vstupom do systému Virtua sa už uskutočnilo niekoľko konverzií, ale neexistuje kontrola na duplicitu, tak sa tam takmer všetky záznamy zduplicovali. V zásade je prax taká, že sa pripájame na bibliografický záznam SNK.

Ak potrebujeme urobiť *holding* na titul, ktorého bibliografický záznam sa ešte v databáze nenachádza, môžeme ho tam doplniť.

Oprávnenie na to má výlučne katalogizátorka periodík, ktorá získala certifikát na túto prácu a využíva pritom povinné medzinárodné štandardy. Po prekonvertovaní Súborného katalógu periodík do systému Virtua bude možné také záznamy do produkčnej databázy preberať a ďalej na nich pracovať. Pre ÚK SAV to bude veľká pomoc, lebo vďaka doterajšej aktívnej spolupráci v Súbornom katalógu periodík tam máme záznamy o našich priebežne dochádzajúcich periodikách.

Po skompletizovaní ročníka periodika vytvárame k holdingovému záznamu *záznam o exemplári*. Ten je opatrený čiarovým kódom, signatúrou, prírastkovým číslom a v neposlednom rade aj súhrnnou informáciou popisujúcou skompletizovaný ročník. Nasnímaním čiarového kódu sa záznam o exemplári dostane do systému a môžu sa na ňa zadávať žiadanky. Výpožičky periodík sú síce možné, ale iba do študovne. V súčasnosti ešte doladujeme výstup tlačenej žiadanky na výpožičky periodík, lebo doterajší výstup nevyhovuje našim potrebám.

V súčasnosti v systéme Virtua priebežne evidujeme 276 titulov periodík, prírastok knižničných jednotiek v roku 2007 predstavuje 83 exemplárov a formou retrokatalogizácie bolo spracovaných 16 knižničných jednotiek.

Na ilustráciu uvádzame príklady záznamov o spracovanom periodiku TATRY v online katalógu systému Virtua:

Záznam o holdingu:

Záznam 1 z 1

Vyhľadávali ste – Ústredná knižnica SAV – Názov časopisu: Tatry

Pole	Ind. 1	Ind. 2	Dáta
001			vtls001158384
003			VRT

004			vtls001470303
008			070301 h l slo
039	9		\a 200703011430 \b msavuk13 \y 200703011426 \z msavuk13
852			\b 600000 \i PC 2765
853	3	1	\8 1 \a Roč. \b č. \u 6 \v r \i (year) \j (month) \x 01 \w b
863			\8 1.1 \a 46 \b 1-2 \i 2007 \j 01-04
980			\a Povinný výtlačok
990			\a Polica 603

Vyhľadávali ste – Ústredná knižnica SAV – Názov časopisu: Tatry

Názov	Tatry : dvojmesačník Štátnych lesov Tatranského národného parku v Tatranskej Lomnici
Vydavateľ	Martin : ENVIRO , 1992
Vydavateľ	Tatranská Lomnica : Správa TANAP-u Martin : Gradus
Vydavateľ	Tatranská Lomnica : Správa TANAP-u Poprad : Slza
Vydavateľ	Tatranská Lomnica : Štátne lesy TANAP-u Poprad : Slza
Frekvencia	6x ročne

Exempláre v UKSAV 1-1 z 1

Linky VYPOŽIČAŤ (počet exemplárov) (4)

marc —holdingy

Lokácia	Bratislava-(60SAV) Ústredná kniž. SAV
Požičiavanie	Prezenčne
Knižničné holdingy	Roč. 46 č. 1-2 Január – April 2007

Záznam o exemplári:

2
Žiadanka Pre zadanie žiadanky musíte byť prihlásený.
Lokácia Bratislava-(60SAV) Ústredná kniž. SAV
Umiestnenie Bratislava-(60-3SAV) sklad Patrónka
Čiarový kód 2889128623
Signatúra savukPC 2765
Druhá signatúra savuk2007/P15
Jednotky Roč. 43, č. 1-6 (2004)
Status Dostupné
Trieda exemplára Obmedzene (Iné)
Číslo kópie 1

Mária Vaľovská

OZNAM

Po odchode **PhDr. Anny Balážovej** do dôchodku (31. 3. 2007), ktorá pracovala v knižnici vyše 22 rokov ako vedúca oddelenia doplňovania, neskôr aj spracovania fondov a zanechala za sebou výraznú stopu pri profilovaní knižničných fondov ÚK SAV, nastúpila základe výsledkov výberového konania na toto miesto **PhDr. Gabriela Šebanová**. V knižnici pracovala od 1. 11. 2005 na úseku katalogizácie a neskôr v medzinárodnej výmene.

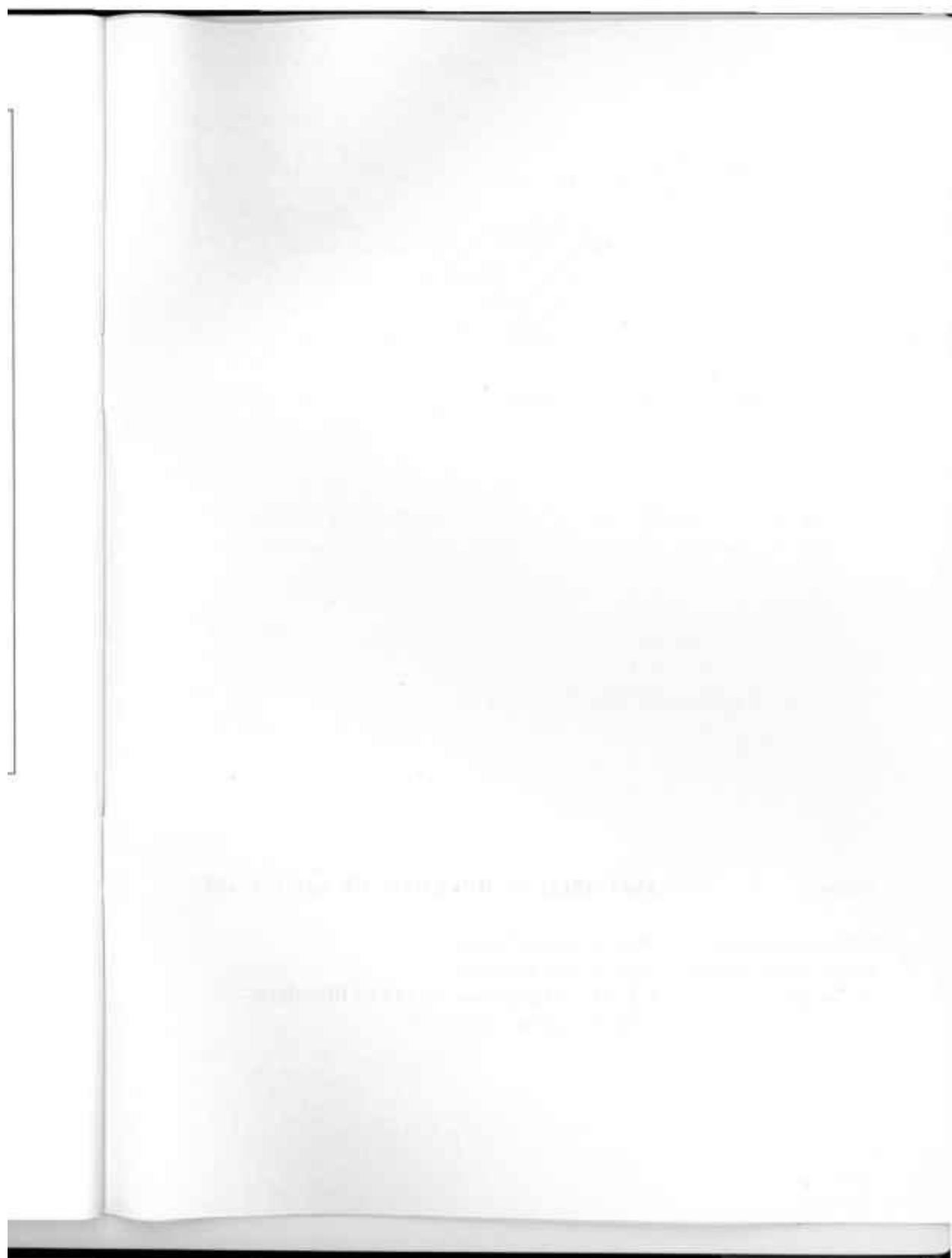
Vedenie Ústrednej knižnice SAV a všetci kolegovia ďakujú A. Balážovej za dlhoročnú a zodpovednú prácu na zverenom úseku a zároveň želajú G. Šebanovej na novom mieste veľa úspechov.

Pracovný kontakt:

tel.: 02 / 5479 3831

e-mail: gabriela.sebanova@savba.sk

L. Č.

Názov: **INFORMAČNÝ BULLETIN ÚK SAV č. 1/ 2007**

Výkonný redaktor: PhDr. Eudmila Čelková

Zodpovedný redaktor: Mgr. Andrea Doktorová

Vydavateľ: ÚK SAV, Klemensova 19, 814 67 Bratislava

Tlač: VEDA, vydavateľstvo SAV

